

สำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานประกอบการ พ.ศ. 2564

1. ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติในฐานะที่มีบทบาทเกี่ยวกับการผลิตข้อมูลสถิติเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการผลิตข้อมูลสถิติด้านการมีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของภาคธุรกิจ จึงได้มีการดำเนินการจัดทำโครงการสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานประกอบการขึ้นตั้งแต่ปี 2547 และทำการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวทุกปีจนถึงปัจจุบัน เพื่อนำเสนอข้อมูลสำหรับประกอบการจัดทำตัวชี้วัด การกำหนดนโยบาย วางแผน และติดตามประเมินผลความก้าวหน้าด้านการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศ รวมทั้งเพื่อให้ภาคเอกชน/ผู้ประกอบการนำไปใช้ในการวางแผนตัดสินใจในการลงทุน ขยายกิจการ ตลอดจนทำให้ทราบถึงสถานการณ์การมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย

ในปัจจุบันประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและวางรากฐานประเทศสู่เศรษฐกิจดิจิทัล โดยมุ่งเน้นให้เศรษฐกิจและสังคมมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปกระบวนการผลิต การดำเนินธุรกิจ การค้า การบริการ การศึกษา การสาธารณสุข การบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นๆ ส่งผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม การจ้างงานที่เพิ่มขึ้น และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยได้ เพื่อใช้เป็นเข็มทิศนำพาประเทศเข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัลต่อไป

จากเหตุผลความจำเป็นดังกล่าว สำนักงานสถิติแห่งชาติจึงได้มีการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการในการสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานประกอบการอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการบูรณาการแบบสอบถามร่วมกับโครงการอื่นที่มีคัมรวมเหมือนกัน และคาบเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นช่วงเดียวกัน เพื่อลดภาระงานของงานสนาม และเพื่อให้สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มช่องทางการตอบแบบสอบถามออนไลน์เพื่อความสะดวกในการตอบแบบสอบถามของสถานประกอบการ

สำหรับการสำรวจในปี พ.ศ. 2564 ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาการสำรวจดังนี้

- ปรับแบบสอบถามให้สั้นลงคงเหลือเฉพาะตัวชี้วัดตามการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (The United Nations Conference on Trade and Development : UNCTAD) เพื่อให้สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมากขึ้น และการดำเนินการในขั้นตอนต่อ ๆ ไปได้เร็วขึ้น ซึ่งสามารถได้ข้อมูลตามความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลทั้งในประเทศและต่างประเทศตามมาตรฐานตัวชี้วัดสากล

- ปรับแผนดำเนินการในขั้นการประมวลผลและเสนอผลให้เร็วขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัยและทันต่อความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานประกอบการ เช่น การมีการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ การสั่งซื้อ/ขายสินค้าหรือบริการผ่านอินเทอร์เน็ตของสถานประกอบการ

2.2 เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำดัชนีชี้วัดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานประกอบการ

3. ขอบข่ายและคัมรวม

ขอบข่ายในการเก็บข้อมูล ได้แก่ กิจกรรมทางเศรษฐกิจตามการจัดประเภทอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี 2552 (Thailand Standard Industrial Classification : TSIC 2009) ดังนี้

หมวดใหญ่ C การผลิต (หมวดย่อย 10 – 33)

หมวดใหญ่ E การจัดหา การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสียและสิ่งปฏิกูล (เฉพาะหมวดย่อย 37 – 39)

หมวดใหญ่ F การก่อสร้าง (หมวดย่อย 41 – 43)

หมวดใหญ่ G การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยายนต์ (หมวดย่อย 45 – 47)
(ไม่รวม 478 แผงลอย 47999 เรขายสินค้า)

หมวดใหญ่ H การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า (หมวดย่อย 49, 52)

(ไม่รวมกิจกรรม 491 การขนส่งรถไฟ 49321, 49322 การขนส่งผู้โดยสารโดยรถยนต์รับจ้าง/แท็กซี่ รถสามล้อเครื่อง และจักรยายนต์รับจ้าง 49400 การขนส่งทางท่อลำเลียง 522 กิจกรรมที่สนับสนุนการขนส่ง (ยกเว้น 52291 กิจกรรมการบริหารจัดการด้านการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า))

หมวดใหญ่ I ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร (หมวดย่อย 55 – 56)

(ไม่รวมกิจกรรม 56102 และ 56103 การบริการแผงลอย, ตลาดและการบริการอาหารแบบเคลื่อนที่ 56303 แผงเครื่องดื่ม 56304 เร่เครื่องดื่ม)

หมวดใหญ่ J ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร (หมวดย่อย 58 – 63)

หมวดใหญ่ L อสังหาริมทรัพย์ (หมวดย่อย 68)

หมวดใหญ่ M กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค (หมวดย่อย 69 – 74)

หมวดใหญ่ N กิจกรรมการบริหาร และการบริการสนับสนุน (หมวดย่อย 77 – 82)

หมวดใหญ่ Q กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์

(เฉพาะกิจกรรม 86101, 86102 โรงพยาบาล ไม่รวมคลินิก)

หมวดใหญ่ R ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ (หมวดย่อย 90 – 93)

หมวดใหญ่ S กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ (หมวดย่อย 95 – 96)

คัมรวม สถานประกอบการทุกประเภท (ยกเว้น แผงลอย) ที่มีคนทำงานตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป ทั่วประเทศ

4. รายการข้อมูลที่เก็บรวบรวม

4.1 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ ได้แก่ ชื่อ ที่ตั้ง และสถานที่ติดต่อของสถานประกอบการ จำนวนคนทำงาน และจำนวนลูกจ้างของสถานประกอบการ เป็นต้น

4.2 การมีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานประกอบการ

- คอมพิวเตอร์
- อินเทอร์เน็ต
- เว็บไซต์
- การสั่งซื้อสินค้าหรือบริการทางอินเทอร์เน็ต
- การขายสินค้าหรือบริการทางอินเทอร์เน็ต

5. แผนการดำเนินงาน

ขั้นวางแผนและเตรียมงาน	ธันวาคม 2563 – 15 เมษายน 2564
ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล	16 เมษายน 2564 – มิถุนายน 2564
ขั้นการประมวลผลและการประมาณค่า	กรกฎาคม 2564 – 10 สิงหาคม 2564
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน	11 สิงหาคม 2564 – 31 สิงหาคม 2564

6. ระเบียบวิธีและการดำเนินการสำรวจ

ใช้ระเบียบวิธีการสำรวจตัวอย่าง (Sample Survey Method) โดยแผนสุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นแบบ Stratified Systematic Sampling โดยมีภาคเป็นสตราตัม รวมทั้งสิ้นมี 6 สตราตัม ในแต่ละสตราตัมได้จัดสถานประกอบการออกเป็น 63 สตราตัมย่อย ตามรหัสกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ตามการจัดประเภทอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี 2552 (Thailand Standard Industrial Classification : TSIC 2009) ในระดับหมวดย่อย และในแต่ละสตราตัมย่อยได้จำแนกสถานประกอบการตามขนาดของสถานประกอบการ ซึ่งวัดด้วยจำนวนคนทำงานออกเป็น 8 ขนาด ดังนี้

ขนาดของสถานประกอบการ	1	2	3	4	5	6	7	8
จำนวนคนทำงาน	1 – 10	11 – 15	16 – 25	26 – 30	31 – 50	51 – 100	101 – 200	≥ 201

ในแต่ละสตราตัมย่อย และขนาดของสถานประกอบการของแต่ละภาค ได้ทำการเลือกสถานประกอบการตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบ อย่างอิสระต่อกัน ได้จำนวนสถานประกอบการตัวอย่างทั้งสิ้น 40,000 แห่ง (เป็นขนาดตัวอย่างโดยประมาณ)

7. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติออกไปทำการสัมภาษณ์เจ้าของผู้ประกอบการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ตอบข้อมูลของสถานประกอบการซึ่งตกเป็นตัวอย่าง

8. คาบเวลาในการปฏิบัติงานสนาม

ปฏิบัติงานเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน 16 เมษายน – มิถุนายน พ.ศ. 2564

9. การประมวลผลข้อมูล

การบันทึกข้อมูล และประมวลผลเบื้องต้นดำเนินการที่สำนักงานสถิติจังหวัด โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติในส่วนกลางให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการ เช่น การจัดทำโปรแกรมสำหรับบันทึกข้อมูล และการจัดทำตารางเบื้องต้น เป็นต้น สำหรับการประมวลผลระดับภาคและทั่วประเทศ ดำเนินการที่สำนักงานสถิติแห่งชาติในส่วนกลาง

10. การนำเสนอผลการสำรวจ

เสนอผลการสำรวจ ระดับภาค และทั่วประเทศ โดยจำแนกข้อมูลตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย ปี 2552 (TSIC 2009) ในระดับหมวดย่อย (2 หลัก) และขนาดของสถานประกอบการ (จำนวนคนงาน) ในรูปของจำนวน และร้อยละ

11. การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

- เพื่อให้ทราบสถานการณ์การมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานประกอบการ สำหรับนำไปกำหนดนโยบาย วางแผน ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพ

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

- เป็นข้อมูลประกอบในการวิเคราะห์ความพร้อมของผู้ประกอบการ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ในการพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ มีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น
- เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือหนึ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพ โดยสามารถช่วยเหลือตามความต้องการของผู้ประกอบการที่อยากให้ภาครัฐฯ ช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- เป็นข้อมูลที่ทราบถึงพฤติกรรมของผู้ประกอบการ ในการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานภายในหน่วยงาน และการบริหารภายนอกหน่วยงาน รวมถึงการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่งในการค้าขายออนไลน์ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางความช่วยเหลือได้ตรงความต้องการต่อไป

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.)

- ใช้เพื่อกำหนดขนาดตัวอย่าง และการวิเคราะห์

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

- ใช้เพื่อจัดทำตัวชี้วัดการเข้าถึงคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต วิเคราะห์ผล และจัดทำรายงาน

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

- ใช้ในการวิเคราะห์ และจัดทำแผนพัฒนาองค์กรในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานประกอบการและอื่น ๆ ให้รองรับกับการปรับเปลี่ยนในโลกยุคปัจจุบัน ให้สามารถสร้างบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายอื่นได้

การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (The United Nations Conference on Trade and Development : UNCTAD)

- ใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำตัวชี้วัดด้าน ICT ในสถานประกอบการของประเทศสมาชิก

ผู้ประกอบการ

- ผลจากการส่งเสริมและพัฒนาของภาครัฐ ทำให้สถานประกอบการสามารถลงทุนด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการขยายกิจการให้มากขึ้น ซึ่งส่งผลให้มีการลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ของสถานประกอบการ

12. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ

เมื่อสถานประกอบการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาช่วยดำเนินกิจการ ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ของสถานประกอบการแล้ว จะส่งผลให้ประชาชนมีทางเลือกในการซื้อสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและราคาถูกลงได้มากขึ้น